

Uz 2018. gada aprīli

Informācija par laulības noslēgšanu Vācijas Federatīvajā Republikā

Jūs vēlaties noslēgt laulību Vācijas Federatīvajā Republikā. Ar šo informatīvo materiālu Vācijas Federatīvās Republikas vēstniecība Rīgā jūs informē par būtiskākajiem jautājumiem. Lūdzam Jūs ņemt vērā, ka jebkurā gadījumā Jums ir nepieciešams tikties arī ar konkrētās dzimtsarakstu iestādes kompetento darbinieku.

I Vispārīgi jautājumi

- a) Kas ir „obligātā laulības reģistrācija dzimtsarakstu iestādē“?
- b) Kā notiek laulības noslēgšanas procedūra?
- c) Mums abiem ir Vācijas pilsonība. Kādas ir iespējas izvēlēties uzvārdu pēc laulības noslēgšanas?
- d) Viens vai abi partneri ir ārvalstnieki. Kādi noteikumi ir spēkā, izvēloties uzvārdu pēc laulības noslēgšanas?

II Iesniegums laulības noslēgšanai

- a) Kas notiek, iesniedzot iesniegumu par laulības noslēgšanu?
- b) Ko darīt, ja viens no laulājamajiem nevar personīgi ierasties, lai iesniegtu iesniegumu?
- c) Kura dzimtsarakstu iestāde ir kompetenta noslēgt mūsu laulību?

III Iesniedzamie dokumenti

- a) Kādi dokumenti jāiesniedz obligāti?
- b) Viens no laulājamajiem ir persona ar ierobežotu rīcībspēju
- c) Viens no laulājamajiem jau agrāk ir bijis citā laulībā
- d) Vienam no laulājamajiem (vai arī abiem) nav Vācijas pilsonības
- e) Mēs nevaram iegūt dažus no nepieciešamajiem dokumentiem. Kā rīkoties?

IV Dokuments par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai

V Citi svarīgi jautājumi

- a) *Apostille*
- b) laulības noslēgšana Latvijā

I Vispārīgi jautājumi

a) Kas ir „obligātā laulības reģistrācija dzimtsarakstu iestādē“?

Saskaņā ar Vācijas likumdošanu laulība ir uzskatāma par noslēgtu tikai tad, ja tās reģistrāciju ir veikusi Dzimtsarakstu iestādes amatpersona.

Laulības noslēgšana pie garīdznieka pirms laulības noslēgšanas pie dzimtsarakstu iestādes amatpersonas principiāli ir nepieļaujama. Persona, kura noslēdz laulību pie garīdznieka pirms laulības noslēgšanas pie dzimtsarakstu iestādes amatpersonas, izdara administratīvo pārkāpumu un Vācijā tiek uzskatīta par neprecējušos.

b) Kā Vācijā notiek laulības noslēgšanas procedūra?

Laulība tiek noslēgta, laulāmajiem personīgi un vienlaicīgi paziņojot par vēlmi noslēgt savstarpēju laulību. Šādu paziņojumu nevar sasaistīt ar kādu nosacījumu vai nosauktu citu laiku. No tā brīža, kad abi partneri, esot pie dzimtsarakstu iestādes amatpersonas, devuši jā vārdu, viņu laulība ir noslēgta. Ir iespējams arī noslēgt laulību viena vai divu laulības liecinieku klātbūtnē.

c) Mums abiem ir Vācijas pilsonība. Kādas ir iespējas izvēlēties uzvārdu pēc laulības noslēgšanas?

Saskaņā ar Vācijas likumdošanu Jums ir iespēja pārņemt viena laulātā (vīra vai sievas) pirmslaulības uzvārdu par savu uzvārdu pēc laulības noslēgšanas. Bez tam Jums ir iespēja uzvārdu nemainīt, kas nozīmē, ka abi partneri saglabā savus pirmslaulības uzvārdus. Trešā iespēja ir pieņemt lēmumu par vienu uzvārdu pēc laulību noslēgšanas, kuram tas laulātais, kura uzvārds netiek pārņemts par uzvārdu pēc laulībām, var pirms vai pēc tā pievienot savu pirmslaulības uzvārdu. Šeit jāņem vērā jau pastāvošie normatīvie akti, kas regulē gadījumus, kad personai jau pirms laulības noslēgšanas ir dubultuzvārds (Vācijas Civillikuma 1355 pants, 4. daļa). Par to Jūs detalizēti konsultēs Jūsu dzimtsarakstu iestādes kompetentā amatpersona. Par laulāto uzvārdu pēc laulības noslēgšanas abi laulātie ar kopīgu paziņojumu informē dzimtsarakstu nodaļas amatpersonu laulības noslēgšanas laikā.

d) Viens vai abi partneri ir ārvalstnieki. Kādi noteikumi tādā gadījumā ir spēkā, izvēloties uzvārdu pēc laulības noslēgšanas?

Laulātie laulības noslēgšanas laikā var izvēlēties uzvārdu pēc laulības, sniedzot kopīgu paziņojumu

1. Saskaņā ar viena laulātā izcelsmes valsts likumdošanu, tātad arī saskaņā ar ārvalsts tiesībām,

2. Saskaņā ar Vācijas likumdošanu, ja

Viens no laulātajiem ir Vācijas pilsonis vai arī uz viņu var attiecināt Vācijas tiesības (bezvalstnieki, ārzemnieki bez mītnes zemes, ārvalstu bēgļi vai personas ar parastām uzturēšanās tiesībām, kas ir tiesīgas saņemt patvērumu vai arī, ja tādu nav, ar uzturēšanās tiesībām Vācijas Federatīvajā Republikā

Vai arī

Nevienam no laulātajiem nav Vācijas pilsonības, bet vienam no viņam ir parastās uzturēšanās tiesības Vācijas Federatīvajā Republikā.

3. Saskaņā ar abu laulāto izcelsmes valsts tiesībām, ja vienošanās par uzvārdu pēc laulībām atbilst minētajām tiesībām.

Ja lēmums par piemērojamajām tiesībām netiek pieņemts, katrs partneris pēc laulībām izvēlas uzvārdu saskaņā ar savas izcelsmes valsts tiesībām.

Vācijā Dzimtsarakstu iestādes amatpersonām ir pieejami likumu fragmenti par uzvārda maiņu pēc laulības noslēgšanas no gandrīz visām valstīm. Tādā veidā Jūs varēsiet saņemt detalizētu konsultāciju.

II Iesniegums laulības noslēgšanai

- a) Kas notiek, iesniedzot iesniegumu par laulības noslēgšanu?

Pirms laulības noslēgšanas Jums kopīgi un personīgi jāiesniedz iesniegums par plānoto laulības noslēgšanu dzimtsarakstu iestādes kompetentajai amatpersonai. Te tiek izvērtēts, vai pastāv kādi faktori, kādēļ laulības noslēgšana nav iespējama. Tā tas būtu gadījumos, ja, piemēram, viens no partneriem jau/vēl ir laulībā vai arī abi saderinātie ir tuvi radnieki.

Lai veiktu pārbaudi, Jums ir jāiesniedz daži dokumenti. Dzimtsarakstu iestādes amatpersona šos dokumentus var detalizēti uzskaitīt telefona sarunā vai arī sarakstā vēl pirms personīgās tikšanās.

Ja dzimtsarakstu nodaļas amatpersona pēc līdz ar iesniegumu iesniegto dokumentu izvērtēšanas uzskata, ka laulības noslēgšanai nepieciešamie kritēriji ir izpildīti, viņa par to informē laulājamās un nosaka laulības noslēgšanas dienas datumu. Ja kopš amatpersonas sniegtās informācijas ir pagājuši vairāk nekā seši mēneši, bet laulība nav tikusi noslēgta, tad iesniegumu nepieciešams iesniegt atkārtoti.

- b) Ko darīt, ja viens no laulājamajiem nevar personīgi ierasties, lai iesniegtu iesniegumu?

Ja vienam no laulājamajiem nav iespējams ierasties dzimtsarakstu iestādē personīgi, lai iesniegtu kopīgo iesniegumu, viņam/viņai jānodod noteikta parauga rakstisks paziņojums par to, ka viņš/viņa neiebilst pret iesnieguma iesniegšanu. Šis paziņojums tiek saukts par iestāšanās paziņojumu, tā veidlapas saņemamas vai nu dzimtsarakstu iestādē vai arī ārvalstīs Vācijas vēstniecībā/Vācijas konsulātā. Laulājamās personas, kura nevar ierasties, parakstu nepieciešams apstiprināt kādai oficiālai iestādei. Atrodoties ārvalstīs, to ieteicams izdarīt Vācijas vēstniecībā vai arī kompetentajā Vācijas konsulātā. Ja svarīga iemesla dēļ pie dzimtsarakstu iestādes amatpersonas nevar ierasties abi laulājamie, tad laulības noslēgšanu var pieteikt rakstiski vai arī ar kāda pārstāvja starpniecību. Tādā gadījumā visi laulības noslēgšanai nepieciešamie paziņojumi jāizdara par abiem laulājamajiem. Abiem laulājamajiem ir jābūt parakstījušiem rakstisko iesniegumu.

- e) Kura dzimtsarakstu iestāde ir kompetenta noslēgt mūsu laulību?

Iesniegums iesniedzams tajā dzimtsarakstu iestādē, kuras piekritīgajā teritorijā atrodas saderināto dzīvesvieta vai pastāvīgā uzturēšanās vieta. Kompetento dzimtsarakstu iestādes ierēdņi laulājamie var izvēlēties paši. Ja nevienam no laulājamajiem nav dzīves vietas vai pastāvīgās uzturēšanās vietas Vācijā, tad par laulības noslēgšanu ir kompetenta jebkura dzimtsarakstu iestāde Vācijā. Ja laulājamie vēlas, lai viņu laulību noslēdz dzimtsarakstu nodaļas ierēdnis, kura kompetencē tas neietilpst, viņiem vispirms jāsaņem kompetentās amatpersonas pilnvarojums.

III Iesniedzamie dokumenti

a) Kādi dokumenti jāiesniedz obligāti?

Visās dzimtsarakstu iestādēs obligāti iesniedzami šādi dokumenti:

1. Personu apliecinošs oficiāls dokuments ar fotogrāfiju (piemēram, pase, personas apliecība), ja vien dzimtsarakstu iestādes amatpersona nav personīgi pazīstama ar saderinātajiem.
2. Iedzīvotāju reģistrācijas iestādes izziņa par uzturēšanos, kurā ietverta informācija par ģimenes stāvokli, dzīves vietu un pilsonību, ja saderināto pastāvīgā dzīves vieta ir reģistrēta Vācijā.
3. Apstiprināta kopija vai izraksts no laulājamo vecāku ģimenes grāmatas vai arī, ja viņi nav reģistrēti šādā ģimenes grāmatā vai arī bērnībā tika pieņemti šajā ģimenē, dokuments, kas apliecina viņu izcelšanos vai arī dzimšanas apliecība.

Atsevišķos gadījumos iespējams, ka būs nepieciešams iesniegt vēl citus dokumentus. Precīzāku informāciju Jūs saņemsiet kompetentajā dzimtsarakstu iestādē. Daži no tāda veida gadījumiem varētu būt:

a) Viens no laulājamajiem ir persona ar ierobežotu rīcībspēju.

Tādā gadījumā nepieciešama Ģimenes lietu tiesas rakstiska atļauja nepilngadīgajam laulājamajam stāties laulībā. Tas nozīmē, ka Jums ir jāsažinās ar kompetento Ģimenes lietu tiesu.

b) Viens no laulājamajiem jau agrāk ir bijis citā laulībā

Šajā gadījumā Jums ir jāpierāda, ka agrākā laulība vairs nepastāv, iesniedzot, piemēram,

- bijušā laulātā miršanas apliecību
- izrakstus vai arī apstiprinātas kopijas no ierakstiem ģimenes grāmatā ar ierakstu 8. ailītē par līdzšinējā laulātā nāvi (vai arī laulību ieraksta ar attiecīgu piezīmi apstiprinātu kopiju)
- likumīgā spēkā stājušos Vācijas tiesas spriedumu par iepriekšējās laulības šķiršanu, anulēšanu, spēkā neesamību vai nepastāvēšanu,
- ārvalstīs pieņemtus lēmumus laulības lietās, kuri saskaņā ar federālās zemes tiesu administrācijas lēmumu Vācijā tiek atzīti par likumīgā spēkā esošiem vai arī tādi, kam šāds apstiprinājums nav nepieciešams.

c) Vienam no laulājamajiem (vai arī abiem) nav Vācijas pilsonības.

Šajā gadījumā Jums papildus jāiesniedz vēl šādi dokumenti:

1. Jūsu pilsonības apliecinājums (pase vai savā valstī izdota apliecība)
2. Savas valsts izdots dokuments par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai (skat. IV punktu).

f) Mēs nevaram iegūt dažus no nepieciešamajiem dokumentiem. Kā rīkoties?

Ja laulājamajiem nepieciešamo dokumentu iegūšana nav iespējama vai arī tā iespējama tikai ar ievērojamām grūtībām vai arī neproporcionāli augstām izmaksām, dzimtsarakstu nodaļas amatpersona var pieņemt arī izrakstus no baznīcas grāmatām vai citas oficiālas izziņas. Viņa atbrīvo no dokumentu iesniegšanas pienākuma laulājamies, ja pati ir atbildīga par civilstāvokļa aktu reģistriem, no kuriem iegūstami nepieciešamie dokumenti. Tas nozīmē, ka parasti jau ir pieejami partnera dokumenti, kura dzīvesvieta ir reģistrēta dzimtsarakstu iestādei piekritīgajā administratīvajā teritorijā.

IV Dokuments par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai

Kā jau izklāstīts II a) punktā, dzimtsarakstu nodaļas amatpersonas pienākums ir izvērtēt, vai laulības noslēgšanai nepastāv kādi šķēršļi. Tā kā ārvalstnieku gadījumā amatpersonai to ir grūti pārbaudīt, jo viņai nav piekļuve ārvalstu civilstāvokļa aktu reģistriem, ārvalstniekiem, kuri vēlas noslēgt laulību Vācijā, nepieciešams iesniegt savas valsts izdotu dokumentu par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai.

Ja attiecīgās valsts iekšlietu sistēmas iestādes šādus dokumentus neizdod vai arī to iegūšana ir ārkārtīgi sarežģīta, tās federālas zemes augstākās tiesas, kuras administratīvajā teritorijā tiek noslēgta laulība, priekšsēdētājs var izsniegt atbrīvojumu no nepieciešamības iesniegt dokumentu par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai. Tas vienmēr tā ir gadījumos, ja vienam no laulājamajiem ir Latvijas pilsonība, jo Latvijas tiesību aktos šāda jēdziena nav. Latvijas iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes nodaļas izsniedz izziņu par personas ģimenes stāvokli, ko Federālās zemes augstākās tiesas priekšsēdētājs var izmantot par pamatu, lai atbrīvotu personu no pienākuma iesniegt Latvijā izdotu dokumentu par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai.

Bezvalstniekiem, ārvalstniekiem bez mītnes zemes, personām ar tiesībām uz patvērumu un ārvalstu bēgļiem ar dzīvesvietu vai uzturēšanās atļauju Vācijas Federatīvajā Republikā nav nepieciešams nedz dokuments par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai, nedz arī atbrīvojums no tā iesniegšanas.

Dokuments par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai zaudē derīgumu, ja kopš tā izdošanas ir pagājuši seši mēneši, bet laulība šajā laika posmā nav noslēgta. Dokumentam iespējams arī vēl īsāks derīguma termiņš, kas ir spēkā, ja norādīts dokumentā.

UZMANĪBU! Izziņas, kuras izdevušas ārvalstu vēstniecības vai konsulāti, kas atrodas Vācijā, netiek atzītas par Dokumentu par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai, jo likums paredz, ka šādu dokumentu izdod valsts iekšlietu iestāde. Tomēr šādas izziņas Federālās zemes augstākās tiesas priekšsēdētājam arī var kalpot par pamatu, lai izsniegtu atbrīvojumu no nepieciešamības iesniegt Dokumentu par šķēršļu neesamību laulības noslēgšanai. Dzimtsarakstu iestādes amatpersona, kas saņem pieteikumu par laulības noslēgšanu, to pievieno pārējiem lietas dokumentiem un iesniedz kompetentajam federālās zemes augstākās tiesas priekšsēdētājam.

V Citi svarīgi jautājumi

a) Apostille

Lūdzu, ņemiet vērā, ka, lai Vācijā atzītu Latvijas iestāžu izdotos dokumentus un izziņas, tās nepieciešams apstiprināt ar *apostilli*. Vēstniecības mājas lapā www.riga.diplo.de Jūs pie konsulārās informācijas atradīsiet informatīvo materiālu arī par to.

b) laulības noslēgšana Latvijā

Arī par šo tēmu vēstniecība ir sagatavojusi informatīvo materiālu, kas atrodams vēstniecības mājas lapā www.riga.diplo.de

Lūdzu ņemt vērā, ka vēstniecība neuzņemas atbildību par sniegtās informācijas pareizību.